

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ในหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กซึ่งตีพิมพ์ใน พ.ศ. 2530 เฉพาะหนังสือสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี

ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาความหมายของความคิดสร้างสรรค์ คุณสมบัติของผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ประโยชน์ที่ได้จากความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ลักษณะการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของพ่อแม่ผู้ปกครองและครู ศึกษาวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือในลักษณะต่าง ๆ ศึกษาความหมายและลักษณะของหนังสือเด็ก พัฒนาการและความสนใจในการอ่านของเด็กวัยประถมศึกษา ประวัติความเป็นมาของการประกวดหนังสือในโครงการประกวดหนังสือของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือ ในคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ สุ่มตัวอย่างประชากรแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้หนังสือ 104 เล่ม กำหนดขอบเขตเพื่อใช้ในการศึกษาวิเคราะห์หนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็ก โดยจากหนังสือที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นหนังสือที่มีลักษณะความคิดสร้างสรรค์จำนวน 20 เล่ม เทียบกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดทางด้านความคิดสร้างสรรค์ แล้วนำขอบเขตที่กำหนดขึ้นนี้ส่งไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านความคิดสร้างสรรค์พิจารณา ตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา 3 ลักษณะคือ

1. ลักษณะที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ทางด้านสติปัญญา จำนวน 8 ลักษณะย่อย
2. ลักษณะที่แสดงพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 19 พฤติกรรมย่อย
3. ลักษณะที่เป็นสื่อและแนวทางที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 4 ลักษณะย่อย

อ่านหนังสือที่เป็นตัวอย่างประชากรทีละเล่ม เพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือดังกล่าว พร้อมทั้งขีดรอยคะแนนที่พบว่าแสดงลักษณะความคิดสร้างสรรค์ตามเกณฑ์การศึกษาวเคราะห์ที่มีอยู่ในเนื้อหาของหนังสือทุกครั้งที่พบ ตรวจสอบคะแนนความถี่ที่ได้มา ทำตาราง หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ เสนอเป็นผลงานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

หนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กวัย 6-11 ปีที่นำมาเป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งสิ้น 104 เล่ม ขนาดหนังสือ $7\frac{1}{2}'' \times 10\frac{1}{2}''$ จำนวน 80 เล่ม ขนาดประมาณ $5\frac{1}{2}'' \times 7\frac{1}{2}''$ และ $7'' \times 8\frac{1}{2}''$ จำนวน 24 เล่ม

1. หนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กที่นำมาเป็นตัวอย่างประชากรในการวิเคราะห์ที่มีหนังสือที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ลักษณะ ตามเกณฑ์ที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

มาทำรู้งเล่นกันเถอะ (8)	ความรู้เรื่องนก (9)
เที่ยวงานวัด (12)	ตะเกียงพระจันทร์ (13)
ผีเสื้อกับผีเสื้อน้อย (14)	ร่มมายขำ (15)
เสียงเพรียกจากป่าลึก (17)	12 ผู้ชนะ (18)
สองสหายกับฝูงกบ (23)	หนูผู้นิยมไทย (27)
มะพร้าวน้อย (36)	ผู้นำของเรา (37)
คำกลอนสอนใจ ปุ๋ยค่ายจอมชน (44)	วันเกิดของโจโจ้ (54)
บ้านใหม่ของน้องใหม่ (58)	สวยสดงดงาม (65)
เครื่องโทรเลขใหม่ของเต็น (66)	ประโยชน์ของฉัน (68)
พริกขี้หนูไม่เห็นแก่ตัว (69)	เสี้ยวชีวิต (70)
เพื่อนบ้านของเคียน (71)	บ้านของฉันอยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)
รวมทั้งหมด 22 เล่ม	

2. หนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กวัย 6-11 ปีมีเนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ ปรากฏมากที่สุด ในจำนวนเกณฑ์ที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ทั้ง 3 เกณฑ์ดังกล่าวแล้ว ลักษณะที่แสดงพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ในลักษณะย่อยที่ปรากฏมากที่สุดคือ พฤติกรรมการซักถาม ปรากฏร้อยละ 51.85 รองลงมาคือ พฤติกรรมความสงสัย ปรากฏร้อยละ 38.27 ลักษณะต่อไปคือ พฤติกรรมการสังเกต ปรากฏร้อยละ 20.98 ลักษณะที่ปรากฏน้อยที่สุดคือ พฤติกรรมการขอข้อมูลที่ซับซ้อน ปรากฏเพียง 1 ครั้งของจำนวนหนังสือทั้งหมด 81 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 1.23

ลักษณะที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ทางด้านสติปัญญา ในลักษณะความคิดสร้างสรรค์ย่อย ปรากฏสูงสุดคือ ความคิดเชื่อมโยง ปรากฏร้อยละ 28.39 รองลงมาคือ ความคิดจินตนาการ ปรากฏร้อยละ 22.22 และความคิดริเริ่ม ปรากฏร้อยละ 16.04 ตามลำดับ

ส่วนลักษณะที่เป็นสื่อและแนวทางที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์นั้น ลักษณะย่อยที่ปรากฏสูงสุดคือ ความภาคภูมิใจ 22.22 รองลงมาคือ ความเป็นเหตุเป็นผล ปรากฏร้อยละ 19.75 ส่วนความซาบซึ้งและปฏิภิริยาตอบสนอง ปรากฏร้อยละ 14.81 เท่ากัน

3. การศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กทั้ง 81 เล่ม ตามเกณฑ์การวิจัย ในลักษณะที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ทางด้านสติปัญญาทั้ง 8 ลักษณะย่อย พบว่า หนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กส่วนใหญ่มีเนื้อหาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คิดเฉลี่ยเพียงลักษณะละ 1.53 ครั้ง จากจำนวนหนังสือทั้งหมด 81 เล่ม มีบางเล่มไม่ปรากฏลักษณะดังกล่าวเลย แต่บางเล่มปรากฏเนื้อหาบางลักษณะย่อย มีความถี่ลักษณะย่อยละหลายครั้ง ได้แก่ เรื่อง

ธง (2)	ความรู้เรื่องนก (9)
ตะเกียงพระจันทร์ (13)	ร่วมยายขำ (15)
สวยสดงดงาม (65)	ต้นไม้วิมทาง (75)
เพื่อนบ้านของเดือน (71)	บ้านของฉันอยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)

หนังสือบางเล่มมีปรากฏความถี่ของเนื้อหาหลายลักษณะย่อย ได้แก่หนังสือเรื่อง

เพื่อนช่าวคอย (1)	ธง (2)
ตะเกียงพระจันทร์ (13)	เสียงเพรียกจากป่าลึก (17)
เสียงร้องจากป่า (26)	ผู้นำของเรา (37)
ลูกหมากับฤดูหนาว (50)	เพื่อนบ้านของเดือน (71)
บ้านของฉันอยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)	

หนังสือบางเล่มปรากฏความถี่ในลักษณะเดียวกันหลายครั้ง และปรากฏในจำนวนหลายลักษณะย่อย ได้แก่หนังสือเรื่อง

ธง (2)	ตะเกียงพระจันทร์ (13)
เพื่อนบ้านของเดือน (71)	บ้านของฉันอยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)

4. การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กทั้ง 81 เล่มตามเกณฑ์การศึกษาวิเคราะห์ในลักษณะที่แสดงพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ 19 พฤติกรรม พบว่า โดยเฉลี่ยจะปรากฏความถี่ 8.33 ครั้งต่อเล่ม เฉลี่ยจากจำนวนหนังสือทั้งหมด 81 เล่ม มีบางเล่มที่ปรากฏลักษณะพฤติกรรมหลายพฤติกรรม ได้แก่หนังสือเรื่อง

มาทำรู้งเล่นกันเถอะ (8)	ตะเกียงพระจันทร์ (13)
ผีเสื้อกับผึ้งน้อย (14)	เสียงเพรียกจากป่าลึก (17)
กระต่ายเจาะรู (19)	หนูขี้ขี้มไทย (27)
ออมสินของอ้อม (31)	นักบวชน้อยกับยักษ์ (34)
นิทานคำกลอนสอนใจ ลิงเจ้าปัญญา (47)	น้องน้อยของนุ่น (52)
ช่วยกันทำงาน (61)	เครื่องโทรเลขใหม่ของเต็น (66)
เสี่ยวชีวิต (70)	เพื่อนบ้านของเคื่อน (71)
บ้านของฉันทน์อยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)	

และมีหนังสือบางเล่มที่ปรากฏลักษณะพฤติกรรมในแต่ละพฤติกรรมหลายครั้ง ได้แก่

หนังสือ เรื่อง

ดอกเอ๋ยดอกไม้ (5)	มาทำรู้งเล่นกันเถอะ (8)
ความรู้เรื่องนก (9)	ตะเกียงพระจันทร์ (13)
เสียงเพรียกจากป่าลึก (17)	กระต่ายเจาะรู (19)
หมอยากแข็งแรง (21)	เกิดมาพึ่งกัน (29)
นกกระยางเช่าเจ้าเล่ห์ (33)	นักบวชน้อยกับยักษ์ (34)
มะพร้าวน้อย (36)	กระต่ายเทากับเจ้านิล (39)
คืนที่น้ำกล้ว (51)	น้องน้อยของนุ่น (52)
เครื่องโทรเลขใหม่ของเต็น (66)	พริกขี้หนูไม่เห็นแก่ตัว (69)
เสี่ยวชีวิต (70)	เพื่อนบ้านของเคื่อน (71)
บ้านของฉันทน์อยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)	

หนังสือที่มีความถี่ของพฤติกรรมปรากฏซ้ำกันหลายครั้งและปรากฏพฤติกรรมหลาย

พฤติกรรมในเล่มเดียวกันได้แก่หนังสือ เรื่อง

มาทำรู้งเล่นกันเถอะ (8)	ตะเกียงพระจันทร์ (13)
เสียงเพรียกจากป่าลึก (17)	นักบวชน้อยกับยักษ์ (34)
น้องน้อยของนุ่น (52)	เครื่องโทรเลขใหม่ของเต็น (66)
เสี่ยวชีวิต (70)	เพื่อนบ้านของเคื่อน (71)
บ้านของฉันทน์อยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)	

5. การศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี ทั้ง 81 เล่ม ตามเกณฑ์การศึกษาวิเคราะห์ในลักษณะที่เป็นสื่อและแนวทางที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ 4 ลักษณะย่อย พบว่า มีหนังสือบางเล่มปรากฏความถี่ลักษณะย่อยหลายครั้ง ได้แก่หนังสือเรื่อง ผีเสื้อกับผึ้งน้อย (14) หนูยักษ์นิมไทย (27)

คำกลอนสอนใจ บุษย์จอมชน (44) ประโยชน์ของดิน (68)

มีหนังสือบางเล่มที่ปรากฏลักษณะย่อยหลายลักษณะย่อยในเล่มเดียวกัน ได้แก่ หนังสือเรื่อง

สำนึกของปลาทอง (16) หนูยักษ์นิมไทย (27)

หนังสือที่ปรากฏความถี่สูงในแต่ละลักษณะย่อย และปรากฏจำนวนหลายลักษณะย่อยในเล่มเดียวกันคือหนังสือเรื่อง

หนูยักษ์นิมไทย (27)

6. จากการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กตามเกณฑ์การวิจัย ครั้งนี้พบว่า มีหนังสือจำนวน 23 เล่ม ที่ไม่ปรากฏลักษณะที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ลักษณะเลย และยังได้พบลักษณะทางความคิดสร้างสรรค์อีกลักษณะหนึ่งซึ่งพบน้อยมากในหนังสือที่นำมาเป็น ตัวอย่างประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผลผลิตหรือผลสำเร็จที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ พบเพียง 8 ครั้ง ในหนังสือจำนวน 7 เล่ม ได้แก่ ผลสำเร็จที่เกิดจากความคิดริเริ่มในเรื่อง บิงบรเพ็ด (6) เครื่องโทรเลขใหม่ของเด่น (66)

ผลสำเร็จที่เกิดจากความพยายามในเรื่อง

สองสหายกับฝูงกบ (23)

นกแก้วสร้างรัง (24)

นักบวชน้อยกับยักษ์ (34)

เพื่อนบ้านของเดือน (71)

บ้านของฉันทอยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)

ผลสำเร็จที่เกิดจากการคิดแก้ปัญหาในเรื่อง

เครื่องโทรเลขใหม่ของเด่น (66)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบลักษณะทางความคิดสร้างสรรค์ทางด้านพฤติกรรมซึ่งปรากฏในหนังสือนอกเหนือจากเกณฑ์การวิจัย ได้แก่ พฤติกรรมการรับรู้ได้ไว การไม่ลอกเลียนแบบใคร การกล้าตัดสินใจ การมีสมาธิ การตั้งสมมุติฐาน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้มีปรากฏเพียงเล็กน้อยในหนังสือที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากรในการศึกษาวิจัย พฤติกรรมการรับรู้ได้ไว มีปรากฏ 1 ครั้งใน

นิทานคำกลอนสอนใจ ลิงเจ้าปัญญา (47)

การไม่ลอกเลียนแบบใคร มีปรากฏ 1 ครั้งในเรื่อง
บ้านของฉันอยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)

การกล้าตัดสินใจ มีปรากฏ 1 ครั้งในเรื่อง
คนแปลกหน้าบนรถเมล์ (63)

การมีสมาธิ ปรากฏ 2 ครั้งในเรื่อง
นักบวชน้อยกับยักษ์ (34) บ้านใหม่ของน้องไหม (58)

การตั้งสมมติฐานปรากฏ 3 ครั้งในเรื่อง
ถ้าผมเกิดเป็นคน (60) (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า มีหนังสือเด็ก จำนวน 22 เล่ม หรือร้อยละ 27.16 ที่ปรากฏลักษณะความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ลักษณะคือ ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านสติปัญญา ทางด้านพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ และลักษณะที่เป็นสื่อและแนวทางที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีหนังสืออีก 59 เล่ม หรือร้อยละ 72.78 ที่ปรากฏลักษณะความคิดสร้างสรรค์บางลักษณะ มากน้อยแตกต่างกันออกไป แสดงว่าในปัจจุบันนี้ผู้ผลิตและผู้แต่งหนังสือเห็นความสำคัญของเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น จึงได้สอดแทรกลักษณะทางความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ลงไปในหนังสือที่ผลิตขึ้นมา

2. จากลักษณะความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ลักษณะที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการวิจัยมีปรากฏว่า ลักษณะพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะที่พบมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยได้ถึง 8.33 ครั้งในหนังสือแต่ละเล่ม ในขณะที่ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านสติปัญญา พบเพียง 1.53 และความคิดสร้างสรรค์ในลักษณะที่เป็นสื่อและแนวทางที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ย 1.23 และเมื่อเทียบคิดเป็นค่าร้อยละ พบว่า มีหนังสือปรากฏลักษณะพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ ร้อยละ 82.71 ปรากฏลักษณะความคิดสร้างสรรค์ทางด้านสติปัญญาร้อยละ 61.72 ปรากฏลักษณะที่เป็นสื่อและแนวทางที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ร้อยละ 54.32 แสดงว่าพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ซึ่งมีอยู่หลายพฤติกรรมย่อย เป็นลักษณะที่ง่ายสำหรับผู้แต่งที่จะสอดแทรกในหนังสือที่แต่ง จึงปรากฏมากกว่าลักษณะความคิดสร้างสรรค์อื่น ๆ

ลักษณะเนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะที่ผู้แต่งหนังสือ นิยมนำมาใช้แต่งหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็ก แสดงว่าเป็นลักษณะทางความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถ นำมาแทรกในหนังสือได้ง่ายกว่าลักษณะอื่นๆ ตลอดจนน่าสนใจ และเหมาะกับวัยของเด็ก เพราะ เป็นเรื่องที่น่าประหลาดใจแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา

3. จำนวนหนังสือที่ปรากฏในแต่ละเล่ม มีตั้งแต่ 12-120 หน้า ปรากฏว่าหนังสือที่มี จำนวนหน้ามากสามารถแสดงลักษณะความคิดสร้างสรรค์ให้ปรากฏได้มาก เช่น เรื่อง เสี่ยวชีวิต (70) เพื่อนบ้านของเดือน (71) บ้านของฉันอยู่ที่ตำบลเปี่ยมสุข (72)

แต่หนังสือดังกล่าวมีจำนวนหน้ามากเกินไป ถึงแม้จะระบุว่าสำหรับเด็กระดับ ป.3-ป.4 หรือ ป.5-ป.6 การมีจำนวนหน้ามากโดยเฉพาะหนังสืออ่านสนุก จะทำให้เด็กเกิดความเบื่อไม่ชวนอ่าน ถึงจะเป็นหนังสือที่ดีมีประโยชน์ เด็กก็อาจไม่สนใจ เนื่องจากลักษณะสอดคล้องของหนังสือที่เป็นตำราเรียนที่เด็กต้องใช้อยู่เป็นประจำอยู่แล้ว ฉะนั้นหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กวัยประถมศึกษาจึงควรมีจำนวนหน้าไม่มากเกินไป ซึ่งจะใช้เวลาในการอ่านไม่นาน จะดึงดูดความสนใจเด็กได้มากกว่า

ในการแต่งหนังสือที่จะแสดงความคิดสร้างสรรค์ให้ปรากฏนั้น ควรเน้นการแต่งที่ แสดงความคิดสร้างสรรค์ให้ปรากฏเป็นลักษณะๆ ไป หมายถึง การแต่งหนังสือให้มีความถี่ของ ลักษณะย่อยแต่ละลักษณะหลายครั้งในเรื่องเดียวกัน ตัวอย่างเช่น เรื่อง ร่มมายขำ (15) แสดง ลักษณะความคิดคัดแปลง มีความถี่ถึง 6 ครั้ง เรื่อง ตะเกียงพระจันทร์ (13) แสดงลักษณะ ความคิดจินตนาการปรากฏความถี่ 4 ครั้ง กระจกเงาเจาะรู (19) แสดงลักษณะพฤติกรรม การทดลอง 6 ครั้ง เป็นต้น และมีความคิดสร้างสรรค์ลักษณะอื่นสอดแทรกเพียงเล็กน้อย การเสนอ ลักษณะความคิดสร้างสรรค์ย่อยในความถี่หลายๆ ครั้ง ซ้ำๆ กัน ให้ปรากฏในหนังสือนั้น เป็นการ เน้นให้เห็นว่าหนังสือเล่มนั้นๆ ต้องการแสดงลักษณะความคิดสร้างสรรค์ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เป็นสำคัญ จะทำให้ผู้อ่านเห็นลักษณะความคิดสร้างสรรค์ที่ปรากฏได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ฉะนั้นการนำเสนอลักษณะความคิดสร้างสรรค์ควรเน้นด้านใดด้านหนึ่ง ไม่ควรนำเสนอหลายลักษณะในคราวเดียวกัน เพราะจะทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้ครบ เนื่องจากเด็ก มีข้อจำกัดเรื่องวัย ส่วนพฤติกรรมอื่นๆ ที่ไม่ได้เน้นนั้น เด็กก็สามารถพบได้ในหนังสือเล่มอื่นๆ

4. ลักษณะความคิดสร้างสรรค์ที่ปรากฏในหนังสือน้อยที่สุดตามเกณฑ์การวิจัยที่สร้างขึ้น คือ ลักษณะพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ในเรื่อง การชอบงานที่ซับซ้อน มีปรากฏในหนังสือเพียง 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.23 ของจำนวนหนังสือที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 81 เล่มเท่านั้น แสดงว่าลักษณะพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์ดังกล่าว ยังไม่ได้รับความสนใจจากผู้แต่งหรือผู้ผลิตหนังสือ ฉะนั้นเด็กจึงยังไม่ได้เห็นลักษณะในเรื่องนี้เท่าที่ควร จึงควรจะได้มีการส่งเสริมในพฤติกรรมเรื่องนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัย ยังได้ค้นพบต่อไปว่า ในลักษณะของพฤติกรรมทางความคิดสร้างสรรค์นั้น ยังมีลักษณะของพฤติกรรมบางพฤติกรรมที่ไม่ได้รับความสนใจจากผู้แต่งหรือผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กได้แก่ พฤติกรรมการรับรู้ได้ไว การไม่ลอกเลียนแบบ การกล้าตัดสินใจ การมีสมาธิ และการตั้งสมมุติฐาน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมของผู้มีความคิดสร้างสรรค์ มีปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กที่ใช้ในการวิจัยน้อยมาก ควรจะได้มีการนำพฤติกรรมเหล่านี้มาเสนอไว้ในหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กให้มากขึ้นด้วย เพื่อเด็กจะได้รับรู้และเห็นความสำคัญของพฤติกรรมดังกล่าวเช่นกัน

ลักษณะทางความคิดสร้างสรรค์ลักษณะหนึ่งที่ผู้วิจัยค้นพบและคิดว่าเป็นลักษณะที่สำคัญในการเสนอแนะให้เด็กได้รับรู้คือ เรื่องของผลผลิตหรือผลสำเร็จของความคิดสร้างสรรค์ เพราะผลสำเร็จเป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่ผู้กระทำ เป็นสิ่งกระตุ้นให้อยากทำ อยากคิด อยากทดลอง และจะพยายามสร้างสรรค์สิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จ จึงนับว่าสิ่งนี้น่าจะได้มีปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก จากการศึกษาวิเคราะห์หนังสือพบเพียง 8 ครั้งในจำนวนหนังสือ 7 เล่ม ฉะนั้นผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตหนังสือควรจะได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ให้มากขึ้นด้วย

5. จากผลการวิจัยพบว่า หนังสือบางเล่มมีคุณค่าทางด้านให้ความรู้เชิงสั่งสอน แต่ไม่ปรากฏลักษณะที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งลักษณะการให้ความรู้แต่อย่างเดียวนั้นเป็นลักษณะของตำราหรือหนังสือเรียนมากกว่าหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็ก เพราะเป็นการสั่งสอน เล่าเรื่องให้รู้เพียงอย่างเดียว ไม่ได้สอดแทรกความสนุกสนานที่จะทำให้เกิดความเพลิดเพลินหรือน่าสนใจยิ่งขึ้น ควรมีการสอดแทรกสิ่งอื่น ๆ นอกจากความรู้ควบคู่กันไปด้วย

6. จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า มีหนังสือจำนวนหนึ่งนำเสนอโดยการใช้ปริศนาคำทาย เช่น อะไรเอ๋ย หรือตั้งเป็นคำถามและเว้นว่างไว้ให้เด็กหาคำตอบจากในเรื่องที่อ่าน หรือตั้งเป็นคำถามไว้เมื่อเริ่มเรื่องและเด็กจะไปหาคำตอบได้จากในเรื่องเป็นการคลี่คลายปัญหา เป็นการ

ทำให้เด็กได้ใช้ความคิดเสียก่อน เป็นการสร้างให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ อยากรู้ว่า
อยากรู้อยากเห็น ตัวอย่างเช่น เรื่อง

ความรู้เรื่องนก (9)

ไฟฟ้า (10)

สัตว์โลกน่ารัก (76)

หรือเรื่องประโยชน์ของเงิน (68) ที่ผู้แต่งต้องการให้ผู้อ่านกลับไปช่วยกันคิดช่วย
กันตัดสินใจ

ลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นการนำเสนอที่น่าสนใจที่จะจูงใจและเร้าความ
สนใจของเด็กได้มากขึ้น จะทำให้เกิดการคิด การค้นคว้าต่อไป

7. ในการคัดเลือกหนังสือซึ่งจะนำมาเป็นหนังสือต้นแบบเพื่อหาเกณฑ์การวิจัยนี้ เมื่อ
นำมาเทียบกับทฤษฎีและหลักการทางความคิดสร้างสรรค์ พบว่า บางเล่มมีลักษณะความคิดสร้าง-
สรรค์น้อย เนื่องจากผู้วิจัยได้ขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคัดเลือกหนังสือในทุกด้าน ทั้งด้านเนื้อหา
รูปเล่ม ส่วนวนการแต่ง และแนวความคิดของเรื่อง เมื่อได้มาแล้วผู้วิจัยเจาะจงทำการวิจัย
เพียงด้านเดียวคือ ด้านเนื้อหา ฉะนั้นหนังสือบางเล่มที่ผู้ทรงคุณวุฒิคัดเลือกนั้นแสดงลักษณะความ
คิดสร้างสรรค์ชัดเจน ทางด้านรูปแบบและส่วนวนการแต่ง จึงปรากฏทางด้านเนื้อหาน้อย

8. ผลการตัดสินรางวัลการประกวดหนังสือเด็กวัย 6-11 ปี ประจำปี พ.ศ.2530
มีดังนี้

ประเภทสารคดี รางวัลดีเด่น คือ นกเงือกไทย (3) รางวัลชมเชย ได้แก่

ธง (2)

เพื่อนชาวคอย (1)

สัตว์เล็กๆ ที่มีพิษ (7)

ประเภทบันเทิงคดี ไม่มีเล่มใดได้รับรางวัลดีเด่น รางวัลชมเชย ได้แก่

กระดาศเจาะรู (19)

ผีเสื้อกับผึ้งน้อย (14)

ร่มยายขาว (15)

สำนักของปลาทอง (16)

ประเภทสวยงาม ไม่มีเล่มใดได้รับรางวัลดีเด่น รางวัลชมเชย ได้แก่

เที่ยวงานวัด (12)

สำนักของปลาทอง (16)

จากผลการตัดสินดังกล่าวจะเห็นได้ว่าหนังสือที่ได้รับรางวัลเป็นหนังสือที่มีลักษณะ
แสดงความคิดสร้างสรรค์ทุกเล่ม และมีลักษณะความคิดสร้างสรรค์ย่อย ตั้งแต่ 2-7 ลักษณะ หนังสือ
เรื่องกระดาศเจาะรู (19) มีจำนวนความดีลักษณะความคิดสร้างสรรค์ย่อย 8 ครั้ง รองลงมา

คือ สำนักของปลาทอง (16) 7 ครั้ง แสดงว่าการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการตัดสินใจการประกวดหนังสือดีเด่นของคณะกรรมการประกวดหนังสือในแง่ที่ว่า เป็นหนังสือที่แสดงความคิดสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กควรจะทำให้ความสนับสนุนในการผลิตหนังสือที่มีลักษณะทางความคิดสร้างสรรค์หรือหนังสือที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยให้นักเขียนสร้างผลงานขึ้นที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก ตลอดจนสอดคล้องกับลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ในหนังสือที่ต่างนั้นๆ ตามความเหมาะสมเช่นกัน แต่ไม่ควรบรรจุเนื้อหาทางความคิดสร้างสรรค์ทั้งหมดลงไปในเล่มเดียวกัน จะทำให้กลายเป็นหนังสือตำราเรียนและทำให้น่าเบื่อหน่าย
2. ควรมีการสอดคล้องความคิดสร้างสรรค์ทางด้านสติปัญญาให้มากขึ้น หรือแต่งหนังสือสำหรับเด็ก หรือแต่งหนังสือที่มีลักษณะการสร้างคำถามให้เด็กได้ใช้ความคิดและได้ทำการค้นคว้าทดลอง จะทำให้เด็กสนุกสนานและเพิ่มพูนสติปัญญามากขึ้น
3. ผู้ปกครองและบรรณารักษ์ ควรสนับสนุนให้เด็กได้อ่านหนังสือที่มีคุณค่ามากเล่มที่สุด เพื่อเด็กจะได้พบกับความหลากหลายในหนังสือแต่ละเล่มที่ผู้แต่งได้สอดแทรกสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ไว้ในหนังสือนั้นๆ
4. ผู้ปกครองและครูควรจะต้องมีความรู้เรื่องความคิดสร้างสรรค์บ้าง เพื่อจะได้เลือกหนังสือที่มีลักษณะดังกล่าวให้เด็กอ่าน เพื่อพัฒนาของตัวเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการวิจัยเรื่องความคิดสร้างสรรค์ในหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี ที่ตีพิมพ์ในปีอื่นๆ นอกจาก พ.ศ.2530 หรือวิจัยลักษณะความคิดสร้างสรรค์ที่ปรากฏในหนังสือที่ได้รับรางวัลในปีต่างๆ จนถึงปัจจุบัน
2. ควรมีการวิจัยว่าหนังสืออ่านสนุกสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาที่แสดงความคิดสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กได้จริงหรือไม่